

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/157/2020
Identifikačné číslo spisu:	7716206142
Dátum vydania rozhodnutia:	29.06.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7716206142.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Y. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., zastúpený JUDr. Ľubošom Bajuzíkom, advokátom, so sídlom Humenné, Nám. slobody 2, IČO: 42 229 685, proti žalovaným: 1/ K. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y., 2/ R. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., 3/ K. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., o obnovu konania, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 14C/145/2016, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 26. júla 2019, sp. zn. 11Co/334/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovaní 1/, 2/ a 3/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa návrhom, podaným na Okresnom súde Michalovce (ďalej len „súd prvej inštancie“) dňa 03.05.2016, domáhal povolenia obnovy konania vo veci určenia, že je spoluvlastníkom nehnuteľností zapísaných v zápisnici č. 2 katastrálne územie R., v podiele 20/160-in, ktoré bolo vedené na tomto súde pod sp. zn. 7C/204/2006, a ktoré bolo dňom 15.01.2016 právoplatne ukončené zamietajúcim rozsudkom Okresného súdu Michalovce sp. zn. 7C/204/2006 zo dňa 27.05.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/506/2015 zo dňa 26.11.2015.

2. Návrh na obnovu konania žalobca odôvodnil dôvodmi v zmysle § 228 ods. 1 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) teda tým, že sú tu skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, ak môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Konkrétne poukázal na uznesenie Okresného súdu Michalovce č. d. 3093/47 zo dňa 22. októbra 1947. V doplnení návrhu zo dňa 01.06.2016 okrem iného uviedol, že uvedené uznesenie č. d. 3093/47 predložil odvolaciemu súdu v pôvodnom konaní dňa 26.08.2015 a 08.10.2015 ako ďalší dôkaz, ktorý nemohol použiť v konaní pred okresným súdom.

3. Súd prvej inštancie v poradí prvým rozhodnutím - uznesením zo dňa 16. júna 2016 č. k. 14C/145/2016-13 návrh na obnovu konania odmietol. Toto uznesenie bolo na základe odvolania žalobcu zrušené uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 26. októbra 2016 č. k. 2Co/457/2016-25. V ďalšom priebehu konania rozsudkom zo dňa 28. mája 2018 č. k. 14C/145/2016-91 žalobu na obnovu konania zamietol a žalovaným priznal náhradu trov konania v plnej výške. Poukázal na ustanovenia § 228

ods. 1 písm. a/ v spojení s § 230 ods. 1 a 2 O. s. p. a ustanovenia § 357 písm. a/ a § 403 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a mal jednoznačne preukázané, že neboli splnené podmienky pre povolenie obnovy konania. O existencii uznesenia č. d. 3093/47 sa totiž žalobca dozvedel, ako sám uviedol, už dňa 25.08.2015. Keďže rozhodnutie odvolacieho súdu mu bolo doručené dňa 15.01.2016, návrh na povolenie obnovy konania nemožno považovať za podaný včas, lebo návrh na obnovu konania bol podaný až dňa 03.05.2016, po uplynutí subjektívnej lehoty troch mesiacov odo dňa, ktorým sa žalobca o dôvode obnovy dozvedel.

4. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) v konaní o odvolaní žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol uznesením zo dňa 26. júla 2019 sp. zn. 11Co/334/2018 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a návrh na obnovu konania odmietol. V bode 19. odôvodnenia rozsudku poukázal na to, že návrhom na obnovu konania sa nemožno domáhať nápravy prípadných pochybení pri právnom posudzovaní vecí alebo nesprávností procesnej povahy, lebo na nápravu takých nesprávností slúžia podľa povahy rozhodnutia a charakteru namietanej nesprávnosti iné opravné prostriedky. (Možná) vecná nesprávnosť rozsudku napadnutého návrhom na obnovu konania nie je dôvodom, zakladajúcim prípustnosť obnovy konania podľa § 258 ods. 1 O. s. p.

5. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že „pokiaľ samotný žalobca podľa obsahu podanej žaloby videl dôvod obnovy konania v existencii uznesenia Okresného súdu Michalovce č. d. 3093/47, o existencii ktorého sa podľa vlastného vyjadrenia dozvedel dňa 25.08.2015, a rozhodnutie odvolacieho súdu v pôvodnom konaní mu bolo doručené dňa 15.01.2016, nemožno návrh na povolenie obnovy konania, ktorý bol podaný dňa 03.05.2016, považovať za návrh podaný včas. Začiatkom plynutia lehoty v žiadnom prípade nemôže byť doručenie odpovede žalobcovi o vybavení ním podaného mimoriadneho dovolania.“

6. Ďalej odvolací súd skonštatoval, že „...Rozsudok sp. zn. 5Co/506/2015 z 26.11.2015 Krajského súdu v Košiciach bol vyhlásený v čase účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, kedy povinnosť odvolacieho súdu poučiť účastníka konania o možnosti podať dovolanie (len v zákonom stanovených prípadoch) nebola stanovená. Zákonodarcu poučenie o možnosti podať dovolanie nezahrnul ako súčasť poučovacej povinnosti podľa § 5 ods. 1 O. s. p. návrh na obnovu konania bol podaný po uplynutí zákonom stanovenej trojmesačnej subjektívnej lehoty.“

7. Hoci súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu dospel k správne právnemu záveru o oneskorení podaní žaloby na obnovu konania, v súlade s § 413 ods. 1 písm. a/ CSP mal žalobu odmietnuť, nie zamietnuť. Z tohto dôvodu (odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie uznesením zrušil a návrh na obnovu konania postupujúc podľa § 390 písm. b/ CSP) odmietol ako oneskorene podaný, keď sa z tohto dôvodu už nezaoberal ďalšími námietkami žalobcu (odvolateľa).

8. Uznesenie odvolacieho súdu bolo žalobcovi doručené dňa 09.09.2019. Žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) ho napadol dovolaním dňa 07.11.2019, teda včas (§ 427 ods. 1 CSP), z dôvodov podľa § 420 písm. e/ a f/ CSP ako aj podľa § 421 ods. 1 CSP.

9. Dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. e/ CSP dovolateľ odôvodnil tým, že (podľa obsahu - č. l. 161 spisu) odvolací súd rozhodoval vo veci 11Co/334/2018 v inom zložení senátu ako v prípade uznesenia sp. zn. 2Co/457/2016.

10. Dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP dovolateľ odôvodnil tým, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Dovolateľ obsiahne popísal priebeh iných súdnych konaní (ktorých účastníkom nebol) a konania sp. zn. 7C/204/2006, resp. odvolacích konaní v tejto veci. Namietal, že napriek predloženiu listinného dôkazu - uznesenia Okresného súdu Michalovce č. d. 3093/47 zo dňa 22.11.1947, sa odvolací súd s ním v konaní sp. zn. 5Co/506/2015 nevysporiadal, dokazovanie touto listinou nevykonával, nevysporiadal sa v tomto konaní ani s ďalším dôkazom - uznesením OS Michalovce zo dňa 22.10.1974, ktoré nemohol predložiť v konaní pred okresným súdom a poslal ho dodatočne k podanému odvolaniu a rozsudkom sp. zn. 5Co/506/2015-408 rozhodol bez nariadenia pojednávania, v dôsledku čoho žalobca nemal možnosť uplatniť svoje procesné práva a zistiť, čo má uplatniť v ďalšom postupe na ochranu jeho práv. Podľa dovolateľa uvedené uznesenie č. d. 3093/47 je preto relevantným dôkazom, zásadne meniacim tvrdenia žalovaných v celom rozsahu.

12. Dôkazom včasnosti podania žaloby na obnovu konania podľa dovolateľa je to, že v rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/506/2015 zo dňa 26.11.2015, ktorý mu bol doručený

„01.15.2015“ nie je uvedené, že dovolanie proti nemu nie je prípustné; z tohto dôvodu po poskytnutí právnej rady podal dňa 05.02.2016 podnet na podanie mimoriadneho dovolania, pričom o jeho negatívnom vybavení sa dozvedel z upovedomenia krajskej a generálnej prokuratúry dňa 08.04.2016, resp. 24.06.2016 - podľa dovolateľa mu preto v zmysle § 8 O. s. p. a § 112 OZ neplynula premlčacia lehota a subjektívnu lehotu na podanie dovolania nezmeškal. V prípade vykonania dokazovania by odvolací súd nemohol vydať potvrdzujúci rozsudok sp. zn. 5Co/506/2015-408.

13. Vo vzťahu ku konaniu o žalobe na obnovu konania dovolateľ poukázal na to, že dňa 10.04.2018 predložil súdu prvej inštancie ďalšie listinné dôkazy - „Protokol o vyšetrení skutočnej držby srovnaním so stavom pozemnoknižným zo dňa 30.7.1929“ (bežné č. výkazu 2) so záznamom o potvrdení správnosti jeho údajov aj ku dňu 12.09.1942 a Výpis z pkn. vložky č. 2 kat. úz. R. (s údajom o mene a bydlisku skutočného držiteľa Z. R. a podielu jeho držby - poznámka najvyššieho súdu) a na pojednávaní dňa 28.05.2018 súdu prvej inštancie predložil ďalšiu verejnú listinu Okresného úradu Michalovce sp. zn. OÚ-MI-KO1-K1-679/2018 zo dňa 18.05.2018. Prvoinštančný súd (podľa obsahu podania) v konaní sp. zn. 14C/145/2016 dokazovanie uvedenými listinami nevykonával. Najnovším dôkazom o účelovosti tvrdení žalovaných je „Platobný rozkaz ONV Michalovce - finančného referátu zo dňa 28.10.1949“, preukazujúci podľa dovolateľa, že parcely v pkn. vložke č. 2 boli v podielovom spoluvlastníctve a nemohol ich kúpiť R. M..

14. Odvolací súd rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania bez súhlasu žalobcu s takým postupom a bez ohľadu na jeho žiadosť o nariadenie pojednávania, na ktorom by sa mohol vyjadriť.

15. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd zrušil uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 11Co/334/2018-134 zo dňa 26. júla 2019 ako aj rozsudok Okresného súdu Michalovce č. k. 14C/145/2016-91 zo dňa 28. mája 2018 a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

16. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k dovolaniu navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu v zmysle § 447 CSP odmietol. Poukázal na to, že dovolateľ vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. e/ CSP bližšie neuviedol, z akého dôvodu by mal byť súd nesprávne obsadený, a akému predpisu odporovalo zloženie súdu, ktorý rozhodoval vo veci.

17. Pokiaľ ide o prípustnosť dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP, tento dôvod ohľadom nevykonania dôkazov vo vzťahu ku konaniu o obnove konania žiadnym spôsobom nekonkretizoval - jeho námietky smerovali voči priebehu predchádzajúceho súdneho konania o určenie vlastníctva; k ďalšej námietke, že odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania, žalovaný 2/ poukázal na to, že taký postup odvolacieho súdu je plne v súlade s Civilným sporovým poriadkom.

18. Vo vzťahu k dovolaniu podľa § 421 CSP poukázal na to, že dovolateľ bližšie neuviedol, ktorý konkrétny dôvod prípustnosti (podľa písm. a/, b/ alebo c/ § 421 CSP) je podľa § 432 CSP podľa neho daný, neuviedol konkrétnu právnu otázku, neuviedol právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne a neuviedol, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dovolateľ je povinne zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, ktorý mal tieto dôvody.

19. Dovolanie podľa žalovaného 2/ obsahuje množstvo informácií, ktoré s uznesením odvolacieho súdu, ktoré je dovolaním napadnuté, vôbec nesúvisia a naopak neobsahuje skutočnosti, z ktorých by bolo možné zistiť, akých závažných procesných nedostatkov sa mal odvolací súd v konaní o obnove dopustiť, resp. aké právne posúdenie konkrétnej právnej otázky odporuje ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu, alebo je dovolacím súdom rozhodované rozdielne, alebo ešte nebolo v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešené.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo.

21. Podľa § 228 ods. 1 písm. a/ O. s. p. právoplatný rozsudok môže účastník napadnúť návrhom na obnovu konania, ak sú tu skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, ak môžu privediť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

22. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

23. Podľa § 420 písm. e/ a f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24. Podľa § 431 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

25. Podľa § 431 ods. 2 CSP dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

26. Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zo dňa 26. júla 2019 č. k. 11Co/334/2018-134 je rozhodnutím, ktorým sa konanie (o žalobe na obnovu konania) končí, teda rozhodnutím, proti ktorému je prípustné dovolanie z dôvodov uvedených v § 420 CSP.

27. Ako vyplýva z vyššie uvedeného, dovolateľ za dôvod dovolania podľa § 420 písm. e/ CSP, teda za dôvod, že vo veci rozhodoval nesprávne obsadený odvolací súd, považoval skutočnosť, že odvolací súd rozhodoval vo veci uznesením sp. zn. 11Co/334/2018 v inom zložení senátu ako v prípade uznesenia sp. zn. 2Co/457/2016.

28. Rozhodnutie sp. zn. 2Co/457/2016 vydal senát Krajského súdu v Košiciach v zložení JUDr. Anna Slovinská, JUDr. Viera Bodnárová a JUDr. Ľuboš Kunay, rozhodujúci v súlade s Rozvrhom práce tohto súdu na rok 2016. Odvolanie žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 28. mája 2018 č. k. 14C/145/2016-91, predložené odvolaciemu súdu dňa 15.11.2018, bolo náhodným výberom pomocou technických prostriedkov v súlade s ustanovením § 51 zákona č. 757/2004 Z. z. a Rozvrhom práce Krajského súdu v Košiciach na rok 2018 pridelené na konanie a rozhodnutie senátu 11C v zložení JUDr. Zuzana Matyiová, JUDr. Jarmila Čabaiová a JUDr. Martin Kolesár. Z uvedeného dôvodu dovolací súd nepovažoval dovolanie žalobcu podľa § 420 písm. e/ CSP za dôvodné.

29. Dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP dovolateľ videl v tom, že odvolací súd rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania bez súhlasu žalobcu s takým postupom a bez ohľadu na jeho žiadosť o nariadenie pojednávania, na ktorom by sa mohol vyjadriť. Konkrétne v tejto súvislosti uviedol (str. 8 dovolania - č. l. 168 spisu) že „nesprávnym procesným postupom súdu (nevykonávanie dokazovania prvostup. a druhostup. súdom, neumožnenie vyjadrovať sa k argumentom protistrany na pojednávaní prvostup. súdu v k. č. 7C/204/2006, konania na odvolacom súde bez nariadenia pojednávania - č. k. 5Co/506/2015-408 a 11Co/334/2018) mu bolo znemožnené uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.“

30. Podľa § 385 ods. 1 CSP na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

31. V zmysle citovaného ustanovenia je pojednávanie na odvolacom súde v zásade fakultatívne, t. j. odvolací súd pojednávanie nariaďovať nemusí, a to ani v prípade, ak o to žiada strana sporu (tu žalobca). Pojednávanie nariaďuje odvolací súd iba v dvoch prípadoch, a to ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, alebo ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Odvolací súd teda musí nariadiť pojednávanie, iba ak vychádza z iných skutkových záverov ako súd prvej inštancie. Keďže v danom prípade si odvolací súd v plnom rozsahu osvojil závery súdu prvej inštancie, nebol povinný nariadiť pojednávanie a zopakovať na ňom dôkazy alebo doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov. V danom prípade návrhu na obnovu konania taktiež nešlo o vec dôležitého verejného záujmu, týkajúcu sa napr. väčšieho okruhu osôb. Ani dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP preto dovolací súd nepovažoval za dôvodné.

32. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

33. Podľa § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

34. Podľa § 432 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

35. Podľa § 432 ods. 2 CSP dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

36. Podľa § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

37. V danej veci odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie (o zamietnutí žaloby o obnovu konania) zrušil a v súlade s § 390 písm. b/ CSP o žalobe rozhodol tak, že návrh na obnovu konania odmietol. Vo svojej podstate teda uznesenie odvolacieho súdu je rozhodnutím uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, teda rozhodnutím, ktorým sa zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie.

38. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a či sa pri jej riešení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo taká otázka dovolacím súdom doteraz nebola riešená, alebo či taká otázka bola rozhodovaná dovolacím súdom rozdielne.

39. Dovolací súd je pri rozhodovaní viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne. Prípustnosť podaného dovolania dovolací súd tak posudzuje vždy autonómne podľa jeho obsahu (porovnaj sp. zn. 8 Cdo 54/2018, I. ÚS 51/2020).

40. Dovolateľ však v dovolaní nevymedzil právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a neuviedol, v čom spočíva nesprávnosť tohto (tu nešpecifikovaného) právneho posúdenia. Dovolanie z dôvodu podľa § 421 CSP teda nemá náležitosti podľa § 428 CSP v spojení s § 432 ods. 1 a 2 CSP, čo zakladá dôvod odmietnutia dovolania podľa § 447 písm. d/ CSP.

41. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietol (§ 448 CSP v spojení s § 451 ods. 1 CSP veta za bodkočiarkou CSP).

42. O nároku na náhradu trov konania dovolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia v súlade s § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP vzhľadom na plný úspech žalovaných 1/, 2/ a 3/ v dovolacom konaní.

43. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.